

КИЇВСЬКИЙ АТЕНЕЙ

Мистецький Київ
XVII–XVIII
СТОЛІТЬ

КИЇВСЬКИЙ АТЕНЕЙ

Мистецький Київ
XVII–XVIII
СТОЛІТЬ

РОДОВІД

УДК 82.09(477-25)"16/17" : 82.091(08) + 378.1(477.25)

ББК 83(4УКР-2К)5Я4

К38

Ініціатор видання
Києво-Могилянська Бізнес Школа

Вступна стаття,
упорядкування текстів
із розвідками про літературу

Валерія Шевчука

Упорядкування ілюстрацій
із розвідками про образотворче мистецтво
та архітектуру

Юрія Іванченка

ДІАМАНТБАНК

Партнер видання Діамантбанк

У книзі подано творчість київських письменників, живописців, графіків та будівничих XVII–XVIII століть, які свідчать, що Київ, або Київський Атеней, як його називали тоді, був одним із визначних мистецьких центрів Європи, що творив, натхнений Києво-Могилянською академією та Києво-Печерською лаврою з її друкарнею, де працювали літератори, художники та вчені в союзі з духовенством та козацькою і шляхетською елітами. Видання присвячене 400-річчю Києво-Могилянської академії, заснованої 1615 року.

© Шевчук В. О., вступна стаття, упорядкування текстів із розвідками про літературу, 2015
© Іванченко Ю. О., упорядкування ілюстрацій із розвідками про образотворче мистецтво та архітектуру, 2015
© Михайличенко Н. В., художнє оформлення, 2015
© Києво-Могилянська Бізнес Школа, 2015
Усі права застережені

ISBN 978-966-7845-88-9

ЗМІСТ

Про Київський Атеней, 5

його передісторію
та коротку історію в XVII–XVIII ст.
Валерій Шевчук

КИЇВСЬКИЙ ЛІТЕРАТУРНИЙ АТЕНЕЙ 15

ПРОЗА, ПОЕЗІЯ

Про першу поетичну книжку, 17

видану в Києві та про її автора
Олександра Митуру

Олександр Митура 21

Візерунок цнот
превелебного в Бозі його милості отця
Єлисея Плетенецького...

Переклав Валерій Шевчук

Про «Київський літопис» 26

Анонім 28

Київський літопис (1241–1621)

Переклав Валерій Шевчук

Касіян Сакович 40

і його «Вірші та жалісний погреб...
Петра Конашевича Сагайдачного»

Касіян Сакович 46

Вірші на жалісний погреб
шляхетного рицаря Петра Конашевича-
Сагайдачного

Переклав Валерій Шевчук

«Дніпрові камени» 59

Івана Домбровського

Іван Домбровський 63

«Дніпрові камени, або
З нагоди щасливого сходження...»

Переклав Володимир Литвинов

- Тома Євлевич та його «Лабіринт» **80**
 Тома Євлевич **84**
 «Лабіринт, або Дорога заплутана,
 де чудова Мудрість...»
 Переклав Валерій Шевчук
- Про генеалогічні оповідання **101**
 Захарія Копистенський **103**
 Генеалогічні оповідання
 (Про князів Четвертинських)
 Переклав Валерій Шевчук
- Памво Беринда **113**
 (Про рід Копистенський)
 Переклав Валерій Шевчук
- Твір, який проголосив **117**
 у Києві Гелікон та Парнас і його автор
 Софроній Почаський
- Софроній Почаський **122**
 «Євхаристиріон, або Вдячність
 яснопревелебному у Христі, його милості...»
 Переклав Валерій Шевчук
- «Тератургима» **138**
 Атанасія Кальнофойського
- Атанасій Кальнофойський **142**
 «Тератургима, або Чуда», Київ, 1638 року
 Переклав Валерій Шевчук
 Латинські речення — Володимир Литвинов
- Надгробки фундаторам **160**
 Переклав Валерій Шевчук
- Каталог **176**
 добродійників та опікунів святого
 монастиря Печерського
 Переклав Валерій Шевчук
- Вірші на честь Петра Могили **188**
- Анонімні геральдичні вірші **194**
 на честь Петра Могили
 Переклав Валерій Шевчук
- «Імнологія, тобто Піснеслів'я...» **195**
 Переклав Валерій Шевчук
- «Евфонія веселобриняча» **203**
 Переклав Олександр Шугай
- «Із книги «Пам'ять слави, праць і трудів
 Петра Могили від студентів
 гімназії Київського братства» **207**
 Переклав Ростислав Радишевський

- Калимон Йосип 210**
«Сонце, що сходить після заходу»
Переклав *Ростислав Радишевський*
«Повторна скорбота» **212**
Переклав *Ростислав Радишевський*
- Анонім 213**
Київські гори
Переклав *Віталій Маслюк*
«Про смерть Петра Могили **213**»
Переклав *Віталій Маслюк*
- Петро Могила та його літературні твори 214**
Петро Могила 220
Київські чуда (Оповідка Яна Піглавського)
Переклав *Валерій Шевчук*
- Про «Герби і трени 240**
при гробі... Сильсестра Косова»
Анонім 251
«Герби і трени при гробі
й труні яснопревелебного, його милості пана,
отця і пастира Сильвестра Косова...»
Переклав *Валерій Шевчук*
- Про «Пісню Київську 1662 року» 264**
Анонім 266
З «Кам'янського богогласника», 1734 року
Переклав *Валерій Шевчук*
- Лазар Баранович 268**
та його київські видання
Лазар Баранович 275
Із книги «Аполлонова лютня». Київ, 1671 р.
Переклав *Валерій Шевчук*
- Теолосій Софонович 292**
та його «Хроніка»
Теолосій Софонович 300
«Хроніка про землю Польську...»
Переклав *Валерій Шевчук*
«Повість про преславні чуда **315**
святої великомучениці Варвари»
Переклав *Валерій Шевчук*
- Про київський «Синопис» 1674 року 323**
Із «Синопису» 1671 року 326
(Про ідолів)
Переклав *Микола Сулима*

- Варлаам Ясинський 328**
як один із меценатів Київського Атенею
- Варлаам Ясинський 332**
(Вінці)
Переклав *Валерій Шевчук*
- Стефан Яворський 344**
та його поезія
- Стефан Яворський 353**
Із книги «Руський небесний Арктос», Київ, 1690
«Арктос гербових планет,
до якого наш корабель свій путь трима щодень...»
Переклав *Валерій Шевчук*
«Арктос гербових планет,
де Київської школи сфера є небесна...»
Переклав *Валерій Шевчук*
Арктос древніх світил...
Переклав *Віталій Маслюк*
- Іван Орновський 358**
і його видана в Києві книга «Багатий сад»
- Іван Орновський 362**
Із книги «Багатий сад». Київ, 1705 р.
Переклав *Валерій Шевчук*
- Григорій Вишневський 367**
і його «Шлях, устелений лаврами...»
- Григорій Вишневський 372**
Шлях, устелений лаврами
Переклав *Віталій Маслюк*
- Про «Межигірський літопис» 382**
«Межигірський літопис» (1608–1700) **384**
Переклав *Валерій Шевчук*
- Дмитро Туптало 388**
в Київському Атеней
- Дмитро Туптало 395**
(Київські святі)
Переклав *Валерій Шевчук*
- Іларіон Ярошевицький 424**
та його діалог між Купідоном та Йоасафом
- Іларіон Ярошевицький 430**
Із рукописної книги «Аполлонів кедр» 1702 р.
Переклав *Віталій Маслюк*
- Теофан Прокопович 445**
у київському атенеї

- Іриней Фальківський — 524**
завершувач поетичних традицій
Київського Атенею
- Іриний Фальківський 529**
Із рукописного збірника
«Поетичні праці...» 1773 року
Переклав *Віталій Маслюк*
- З рукописного «Поетичного збірника» **531**
1791–1792 років
Переклав *Валерій Шевчук*
- КИЇВСЬКИЙ МИСТЕЦЬКИЙ АТЕНЕЙ 533**
МАЛЯРСТВО, ГРАФІКА, АРХІТЕКТУРА
- Київ як мистецький Атенею 535**
Юрій Іванченко
- Київська школа малярства XVII–XVIII ст. 549**
- Київська графіка XVII–XVIII ст. 591**
- Архітектура Києва XVII–XVIII ст. 625**

